

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства юстиції України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо особливостей встановлення юридичних фактів
в умовах воєнного чи надзвичайного стану»,
внесеного на розгляд народними депутатами України
Бабієм Р.В., Совгирею О.В. та іншими

(реєстр. № 7310 від 21 квітня 2022 року)

перше читання

Міністерство юстиції України **підтримує** проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей встановлення юридичних фактів в умовах воєнного чи надзвичайного стану» (далі – проєкт Закону).

Проєктом Закону пропонується викласти в новій редакції статтю 317 Цивільного процесуального кодексу України та запровадити спрощену процедуру встановлення юридичних фактів народження або смерті особи також в межах території, на якій діє воєнний чи надзвичайний стан.

Пунктом 2 розділу I проєкту Закону пропонується викласти у новій редакції пункт 21 частини першої статті 5 Закону України «Про судовий збір» (далі – Закон), яким передбачити, що від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються заявники – у справах за заявами про встановлення фактів, що мають юридичне значення, поданих у зв'язку із дією воєнного чи надзвичайного стану, збройною агресією, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією території України, надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру, а також у справах за заявами про порушення права власності на рухоме та/або нерухоме майно.

Згідно з пояснювальною запискою до проєкту Закону його положення, зокрема, спрямовані на уточнення норм статті 5 Закону стосовно пільг щодо сплати судового збору під час подання до суду заяв про встановлення фактів народження або смерті в межах території, на якій діє воєнний чи надзвичайний стан.

Водночас із змісту запропонованої проєктом Закону редакції пункту 21 частини першої статті 5 Закону вбачається, що від сплати судового збору звільняються не тільки заявники за подання заяв про встановлення факту народження або смерті особи, які подані у зв'язку із дією воєнного чи надзвичайного стану, збройною агресією, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією території України, надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру, а й заявники у всіх справах окремого провадження про встановлення юридичних фактів, які пов'язані із вказаними діями (подіями).

Щодо цього зазначаємо, що відповідно до положень статті 9 Закону судовий збір сплачується за місцем розгляду справи та зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України. Кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади, а також на забезпечення архітектурної доступності приміщень судів, доступності інформації, що розміщується в суді, для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Статтею 130 Конституції України встановлено, що держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. Згідно зі статтею 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» незалежність судді забезпечується, зокрема, окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установленим законом, і належним матеріальним та соціальним забезпеченням судді.

Разом з тим необхідно зазначити, що судовий збір має покривати потреби у фінансовому забезпеченні органів судової влади.

Отже, достатнє надходження коштів судового збору є необхідною умовою для забезпечення належного функціонування судів та здійснення правосуддя.

З метою уникнення дублювання однакових положень Закону України «Про судовий збір» у разі прийняття проекту Закону в запропонованій редакції пропонуємо виключити пункт 16 частини другої статті 3 цього Закону, яким передбачено, що судовий збір не справляється за подання заяви про встановлення факту смерті особи, яка загинула або пропала безвісти в районах проведення воєнних дій або антитерористичних операцій та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

Також згідно з вимогами нормопроектувальної техніки у разі посилань у тексті закону, зокрема, на пункти вони пишуться цифрами. Крім того, у законі, до якого вносяться зміни, обов'язково зазначаються джерело опублікування – Відомості Верховної Ради України і джерело опублікування наступних змін, які вносилися до закону.

Враховуючи наведе, пункт 2 розділу I проекту Закону потребує відповідного доопрацювання.

Проект Закону в комітетах та на пленарних засіданнях Верховної Ради України супроводжуватиме заступник Міністра юстиції України відповідно до розподілу функціональних повноважень.

Міністр юстиції України

Денис МАЛЮСЬКА